

פסחים כט

מתני' חמץ של גוי שעבר עליו הפסח - מותר בהנאה, ושל ישראל - אסור בהנאה, שנאמר: 'ואם יראה חמץ עליו'.
קושי: מני מתניתין?

- אי רבי יהודה - חמץ סתמא קאמר, אפילו דגוי.
 - ואי רבי שמעון - דישראל נמי מישראל קא שרי!
 - ואי רבי יוסי הגלילי - אפילו תוך זמנו נמי מישראל קא שרי בהנאה.
- תירוץ 1:** אמר רב אחא בר יעקב: לעולם רבי יהודה היא, ויליף שאור דאכילה משאור דראייה. מה שאור דראייה - שלך אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה. אף שאור דאכילה - שלך אי אתה אוכל, אבל אתה אוכל של אחרים ושל גבוה.
- הסבר לשון המשנה לפי הבנתו:** ובדין הוא דאיבעי ליה למיתנא דאפילו באכילה נמי שרי, ואידי דתנא **דישראל אסור בהנאה** - תנא נמי **דגוי מותר בהנאה**. ובדין הוא דאיבעי ליה למיתנא דאפילו בתוך זמנו מותר בהנאה, ואידי דתנא **דישראל לאחר זמנו** - תנא נמי **דגוי לאחר זמנו**.

תירוץ 2: רבא אמר: לעולם רבי שמעון היא. ורבי שמעון, קנסא קניס, הואיל ועבר עליה בבל יראה ובל ימצא.

קושי לרב אחא בר יעקב: בשלמא לרבא, היינו דקתני: **של ישראל אסור, משום שנאמר "ואם יראה חמץ"**. אלא לרב אחא בר יעקב, משום **"ואם יראה חמץ"** מיבעי ליה!
תירוץ: מי סברת אסיפא קאי?! ארישא קאי והכי קאמר: חמץ של גוי שעבר עליו הפסח מותר בהנאה, משום שנאמר **"ואם יראה חמץ"** - שלך אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה. ויליף שאור דאכילה משאור דראייה.
תיאום בין דבריהם במחלוקת אחרת למחלוקת שלהם כאן: ואזדו לטעמייהו: דאיתמר, האוכל שאור של גוי שעבר עליו הפסח

	רבא	רב אחא בר יעקב
דעת ר' יהודה	לוקה	אינו לוקה
הטעם	לא יליף רבי יהודה שאור דאכילה משאור דראייה	יליף שאור דאכילה משאור דראייה

רב אחא בר יעקב חזר בו: דתניא: האוכל חמץ של הקדש במועד - מעל. ויש אומרים: לא מעל

	נושא המחלוקת	תנא קמא - מעל	יש אומרים - לא מעל
רבי יוחנן	קים ליה ברבה מיניה - שייך גם כשיש חיוב כרת או רק מיתת בית דין	שייך גם כשיש חיוב כרת	לא שייך כשיש כרת (דעת רבי נחוניא בן הקנה)
רב יוסף	בפודין את הקדשים להאכילן לכלבים	פודין	אין פודין
גירסת רב אחא בר רבא לרב יוסף	דכולי עלמא אין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים, והכא בהא קמיפלגי: בדבר הגורם לממון כממון דמי	דבר הגורם לממון - כממון דמי	דבר הגורם לממון - לאו כממון דמי
רב אחא בר יעקב	דכולי עלמא דבר הגורם לממון - כממון דמי, והכא בפלוגתא דרבי יהודה ורבי שמעון קמיפלגי	כרבי שמעון - אין איסור הנאה לחמץ שעבר עליו הפסח	כרבי יהודה - יש איסור הנאה לחמץ שעבר עליו הפסח, כולל חמץ של הקדש
רב אשי	דכולי עלמא - אין פודין, ודבר הגורם לממון - לאו כממון דמי, והכא בפלוגתא דרבי יוסי הגלילי ורבנן קמיפלגי.	כרבי יוסי הגלילי	כרבנן (ר' יהודה ור' שמעון)

איך יודעים שרב אחא חזר בו: והא רב אחא בר יעקב הוא דאמר דרבי יהודה יליף שאור דאכילה משאור דראייה! ולפי זה, חמץ של הקדש לא יהיה אסור באכילה. אלא הדר ביה רב אחא בר יעקב מההיא.

מחלוקת בדיני תערובת של חמץ :

אמר רב :

שלא בזמנו	בזמנו	
אסור - כר' יהודה חמץ שעבר עליו הפסח אסור מדאורייתא	אסור במשהו	במינו
מותר - אין לגזור כי אין בו חיוב כרת	אסור - גזירה אטו במינו (כי כרת)	שלא במינו

שאלה : במאי עסקינן?

- אילימא בנותן טעם, שלא בזמנו שלא במינו מותר? הא יהיב טעמא!
תשובה : אלא במשהו.
- חמץ בזמנו, בין במינו בין שלא במינו אסור, רב לטעמיה, דרב ושמואל דאמרי תרוייהו : כל איסורין שבתורה, במינו - במשהו, שלא במינו - בנותן טעם.
- רב גזר חמץ בזמנו שלא במינו אטו מינו.
- ושלא בזמנו במינו - אסור, כרבי יהודה.
- ושלא במינו - מותר, דשלא בזמנו ושלא במינו אטו מינו - כולי האי לא גזרינן.

שמואל אמר :

שלא בזמנו	בזמנו	
מותר - כר' שמעון שחמץ שעבר עליו הפסח אינו אסור מהתורה	אסור במשהו	במינו
	מותר - לא גזר	שלא במינו

- חמץ בזמנו, במינו - אסור, שמואל לטעמיה - דרב ושמואל דאמרי תרוייהו : כל איסורין שבתורה, במינו - אסורין במשהו, שלא במינו - בנותן טעם.
- שלא במינן אטו מינן לא גזר.
- שלא בזמנו, בין במינן בין שלא במינן - מותרין, כרבי שמעון .

ורבי יוחנן אמר :

שלא בזמנו	בזמנו	
מותר - כר' שמעון	אסור בנותן טעם	במינו
		שלא במינו

חמץ בזמנו, בין במינו ובין שלא במינו - אסור בנותן טעם. שלא בזמנו, בין במינן בין שלא במינן - מותר .

- חמץ בזמנו, בין במינו בין שלא במינו בנותן טעם - רבי יוחנן לטעמיה, דרבי יוחנן וריש לקיש דאמרי תרוייהו : כל איסורין שבתורה, בין במינן בין שלא במינן - בנותן טעם.
- שלא בזמנו, בין במינו בין שלא במינו מותרין, כרבי שמעון.

